Kuntien peruspalvelujen valtionosuudet 2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain ja kuntarakennelain 56 a §:n ja 59 §:n muuttamisesta

Hallintovaliokunta 15.11.2024

Erityisasiantuntija Olli Riikonen

Valtion rahoitusosuus peruspalveluihin historiallisen alhaisella tasolla

Lähteet: Kuntien tilinpäätöstiedot 1991-2023. Verotulot 2024-27 Kuntaliiton veroennuste 9/2024. Valtionosuudet 2024-25 VM/OKM ja 2026-27 VM:n kuntatalousohjelma 9/2024

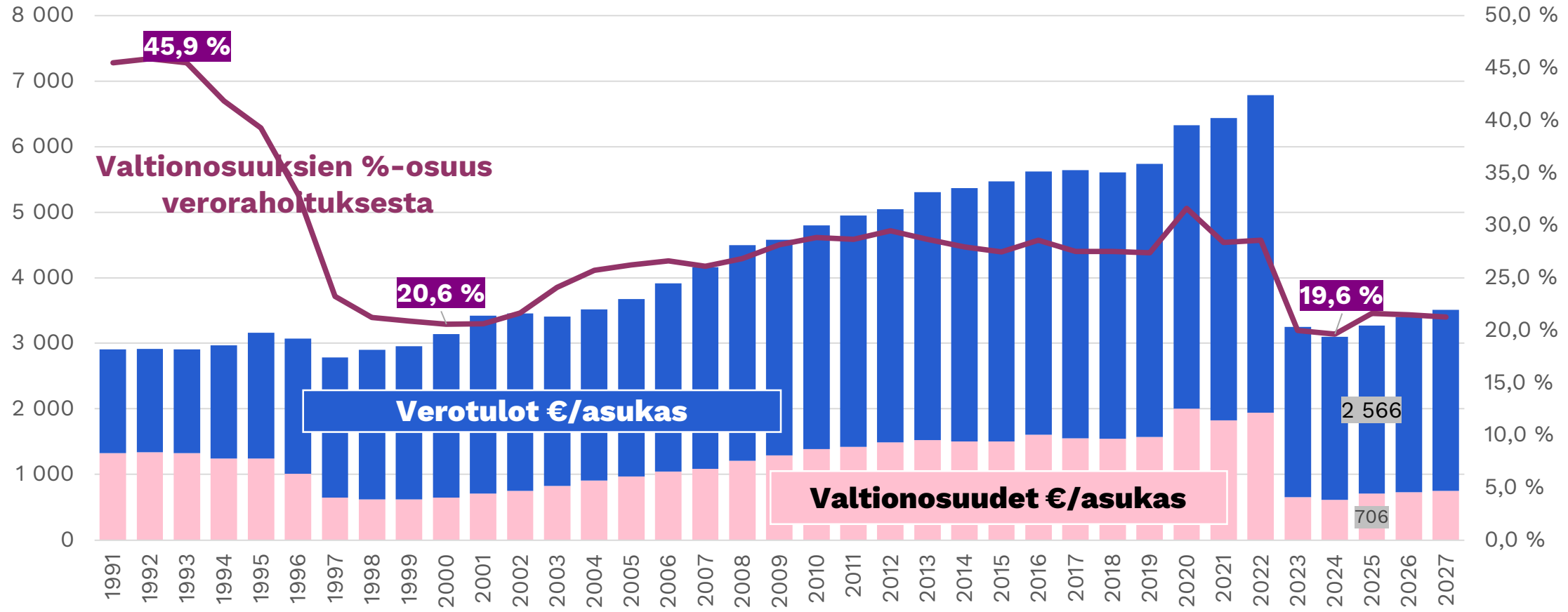

VM:n valtionosuusrahoitus 2023-25, milj. €

*** Vuoden 2025 osalta VM:n ennakollinen laskelma 23.9.2024**

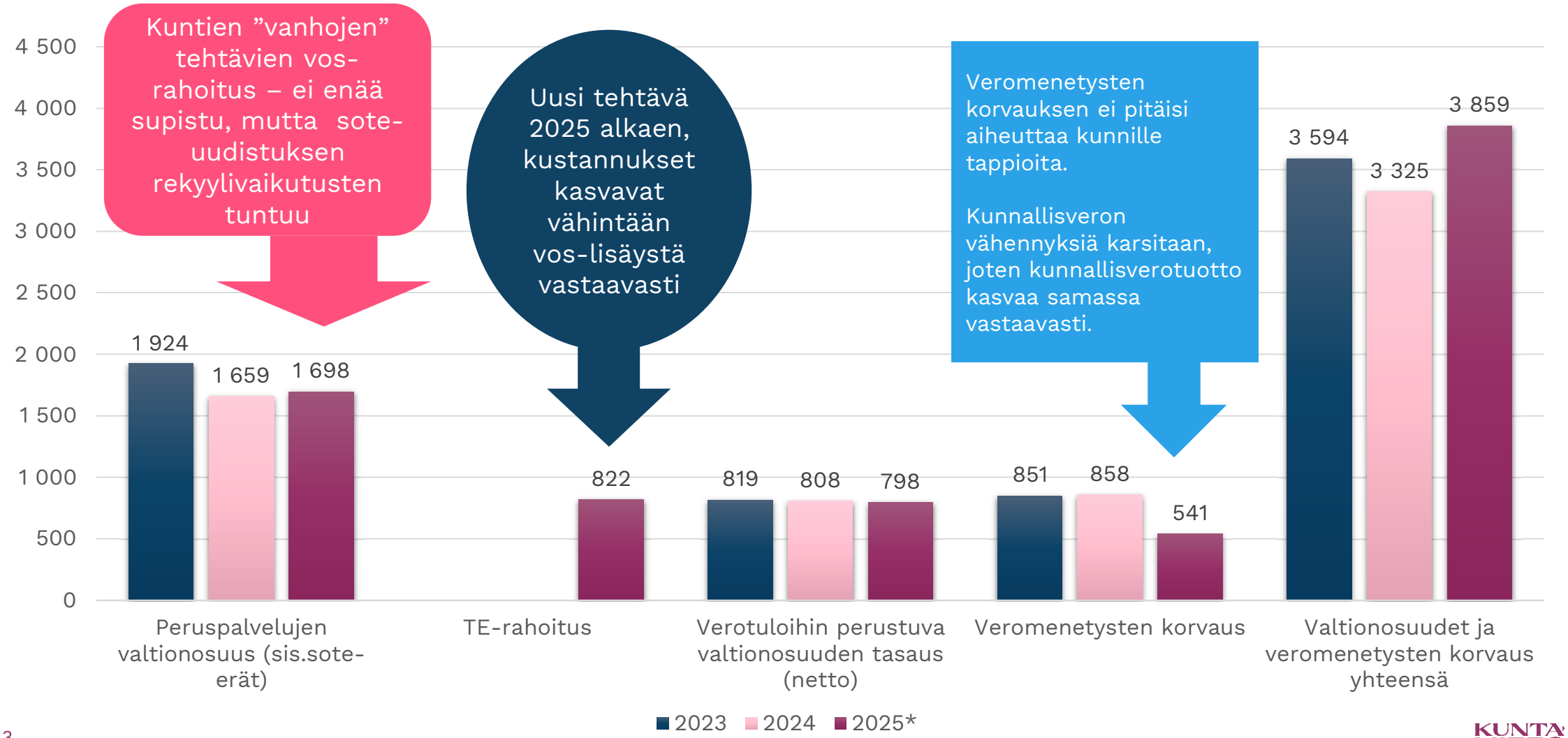

Kuntien VM-valtionosuudet yhteensä (milj. €) 2023-25*

*** Vuoden 2025 osalta VM:n ennakollinen laskelma 23.9.2024**

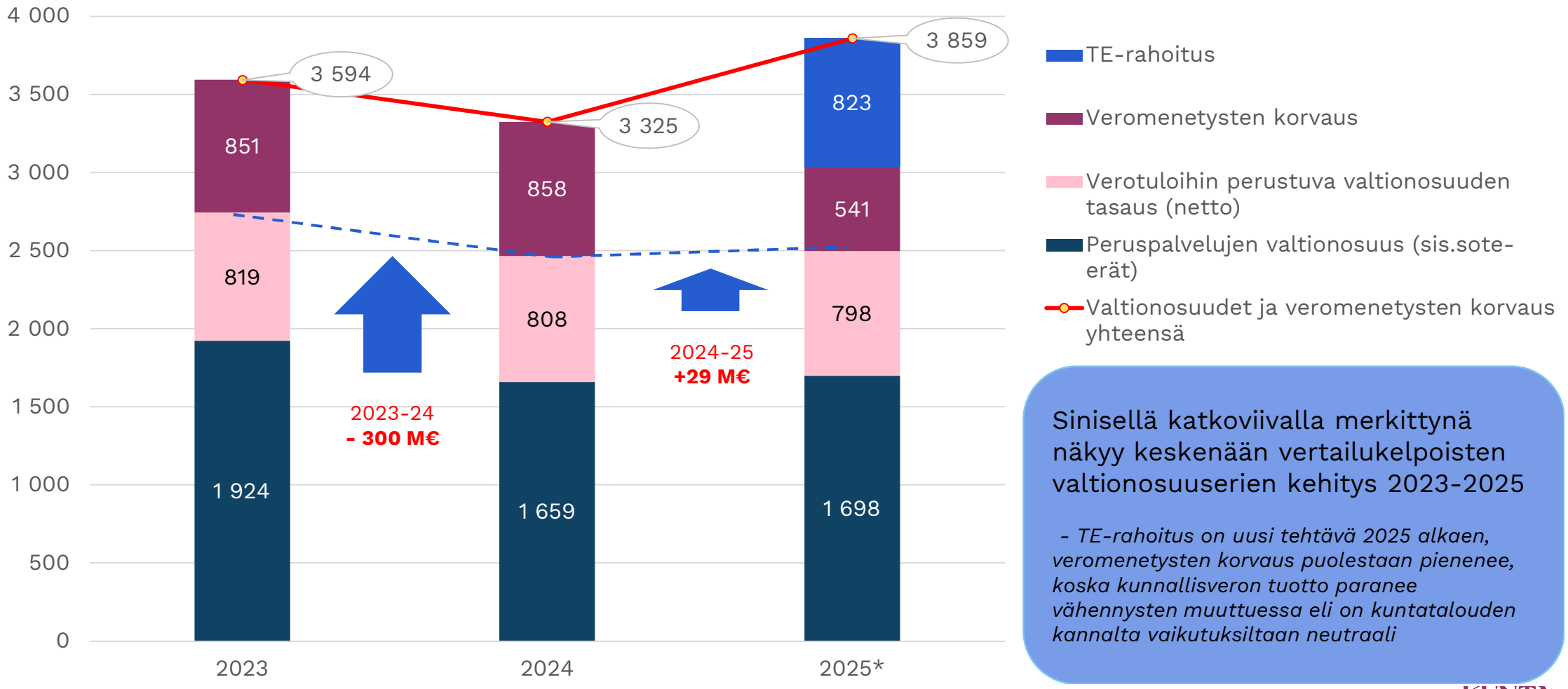

Sinisellä katkoviivalla merkittynä näkyy keskenään vertailukelpoisten valtionosuuserien kehitys 2023-2025

- TE-rahoitus on uusi tehtävä 2025 alkaen, veromenetysten korvaus puolestaan pienenee, koska kunnallisveron tuotto paranee vähennysten muuttuessa eli on kuntatalouden kannalta vaikutuksiltaan neutraali

KUNTALIITTO

Kuntien verorahoitus vuonna 2025 on vuoden 2023 tasolla, vaikka hoidettavaksi tulee uusi TE-palvelutehtävä

Lähde: VM:n kuntatalousohjelman painelaskelmakehikko, syksy 2024

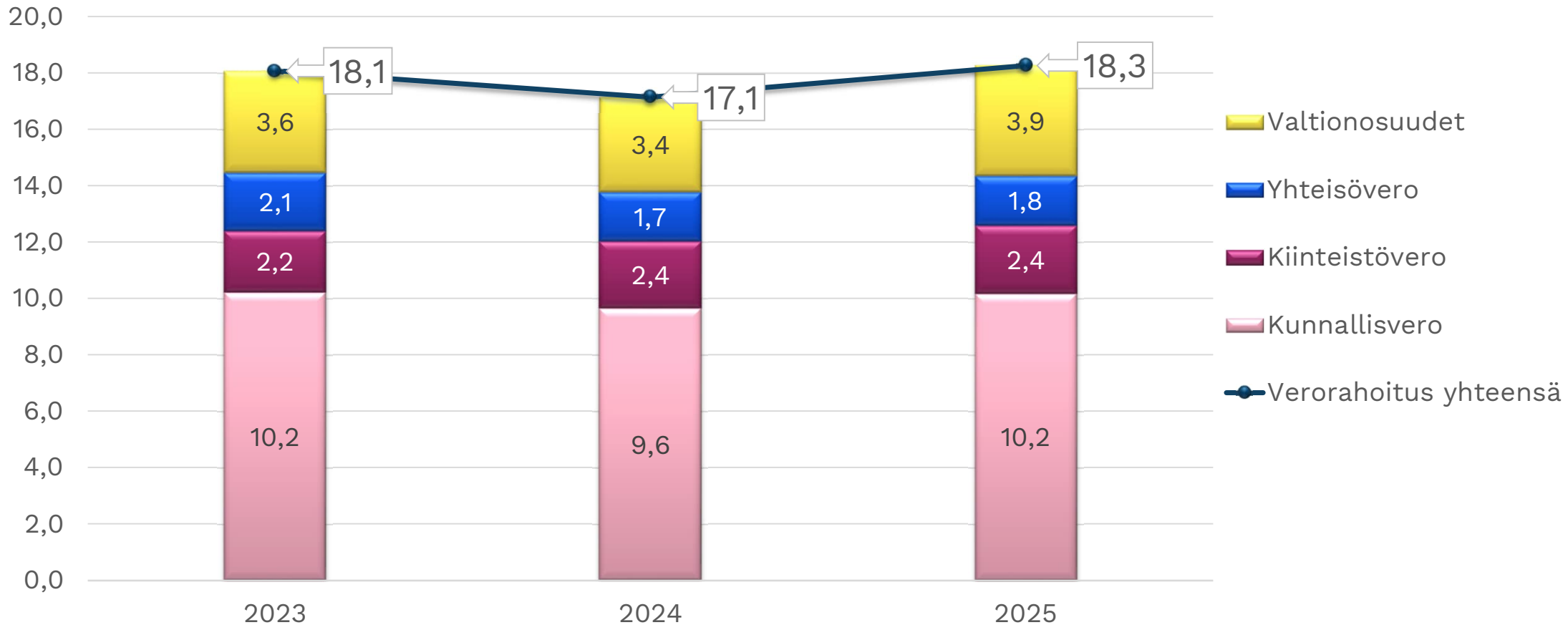

Kuntatalous painuu pakkaselle

Lähde: VM:n kuntatalousohjelman painelaskelma, syksy 2024

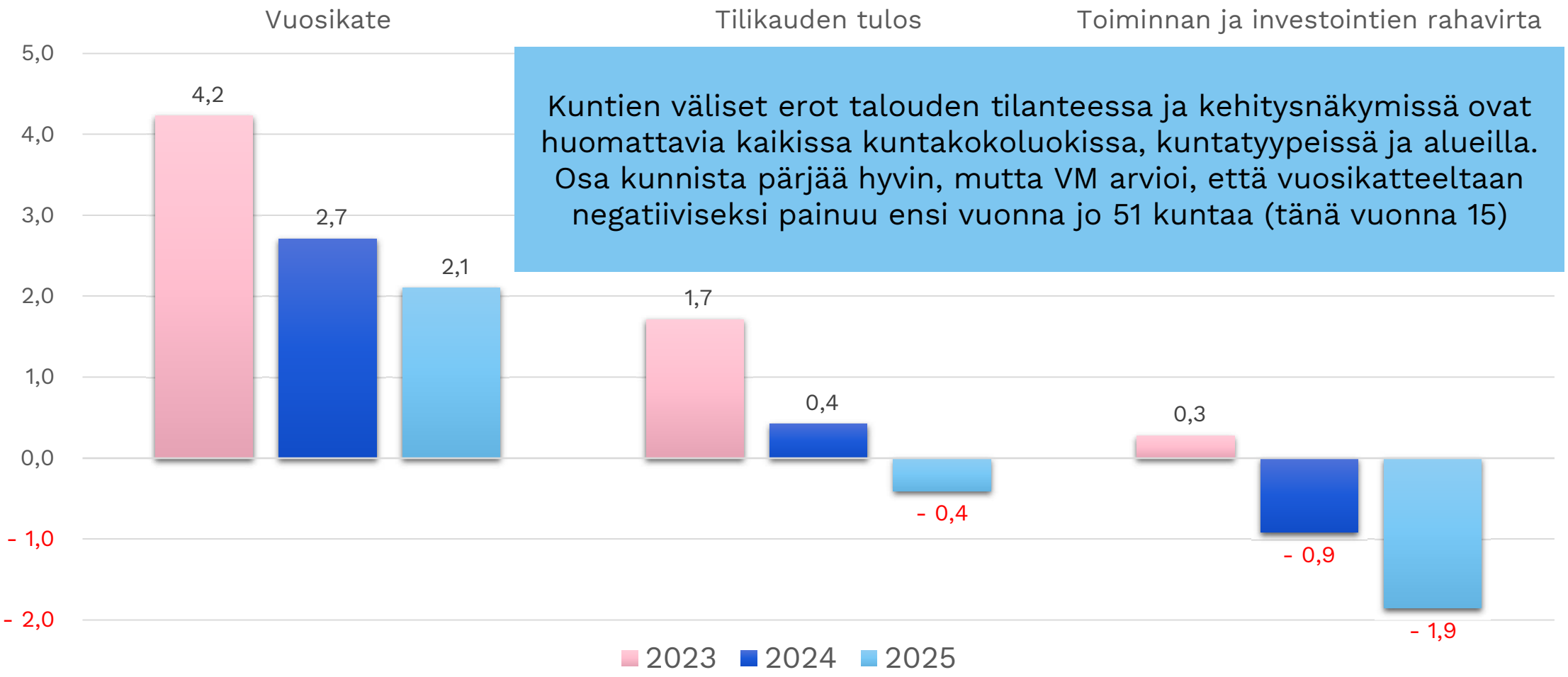

Kuntien väliset erot talouden tilanteessa ja kehitysnäkymissä ovat huomattavia kaikissa kuntakokoluokissa, kuntatyypeissä ja alueilla. Osa kunnista pärjää hyvin, mutta VM arvioi, että vuosikatteeltaan negatiiviseksi painuu ensi vuonna jo 51 kuntaa (tänä vuonna 15)

Menot kasvavat (TE-uudistus), tulot polkevat paikoillaan

Lähde: VM:n kuntatalousohjelman painelaskelma, syksy 2024

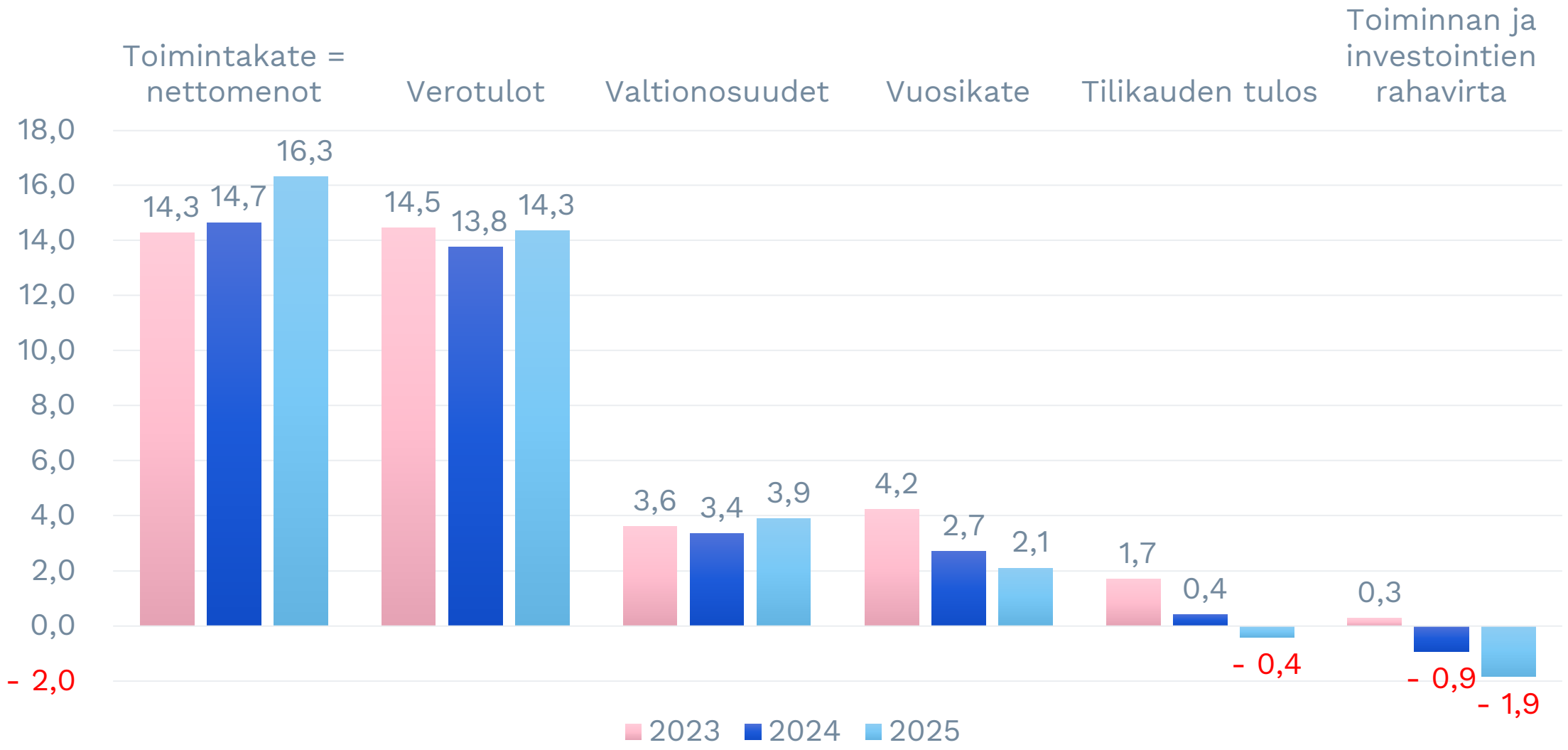

Sote-uudistuksen rekyylivaikutus kaikkien kuntien valtionosuuksiin 2024-28

- 2024:
  - Pysyvä lisäsiirtotarve -501 M€ (-91 €/as.)
  - Kompensoidaan Black Friday –vaikutusta määräaikaisella takaisin perittävällä +192 M€ (+35 €/as.) ja lykätään vuoden 2023 takaisinperintä – takaisinperinnät jaksotetaan kolmelle vuodelle
  - **Nettovaikutus yhteensä vuoteen 2023 verrattuna -309 M€ (-56 €/as.)**
- 2025:
  - Pysyvä lisäsiirtotarve -501 M€ (-91 €/as.)
  - Kompensoidaan vos-lisäyksellä +277 M€ (+50 €/as.)
  - Jälkikäteisperintä vuoden 2023 osalta (1/3*-501 M€=-167 M€ = -30 €/as.)
  - Jälkikäteisperintä vuoden 2024 osalta (1/3*-192 M€=-64 M€ = -11 €/as.)
  - **Nettovaikutus yhteensä vuoteen 2023 verrattuna -455 M€ (-82 €/as.)**
- 2026 ja 2027
  - Kuten vuonna 2025
- 2028:
  - Pysyvä lisäsiirtotarve -501 M€
  - Vos-lisäykset +277 M€
  - Ei enää jälkikäteisperintää
  - Nettovaikutus vuoteen 2023 verrattuna -234 M€

KUNTALIITTO

Sote-siirtolaskelman kunnille yhteiset vaikutukset

Luvut milj.€

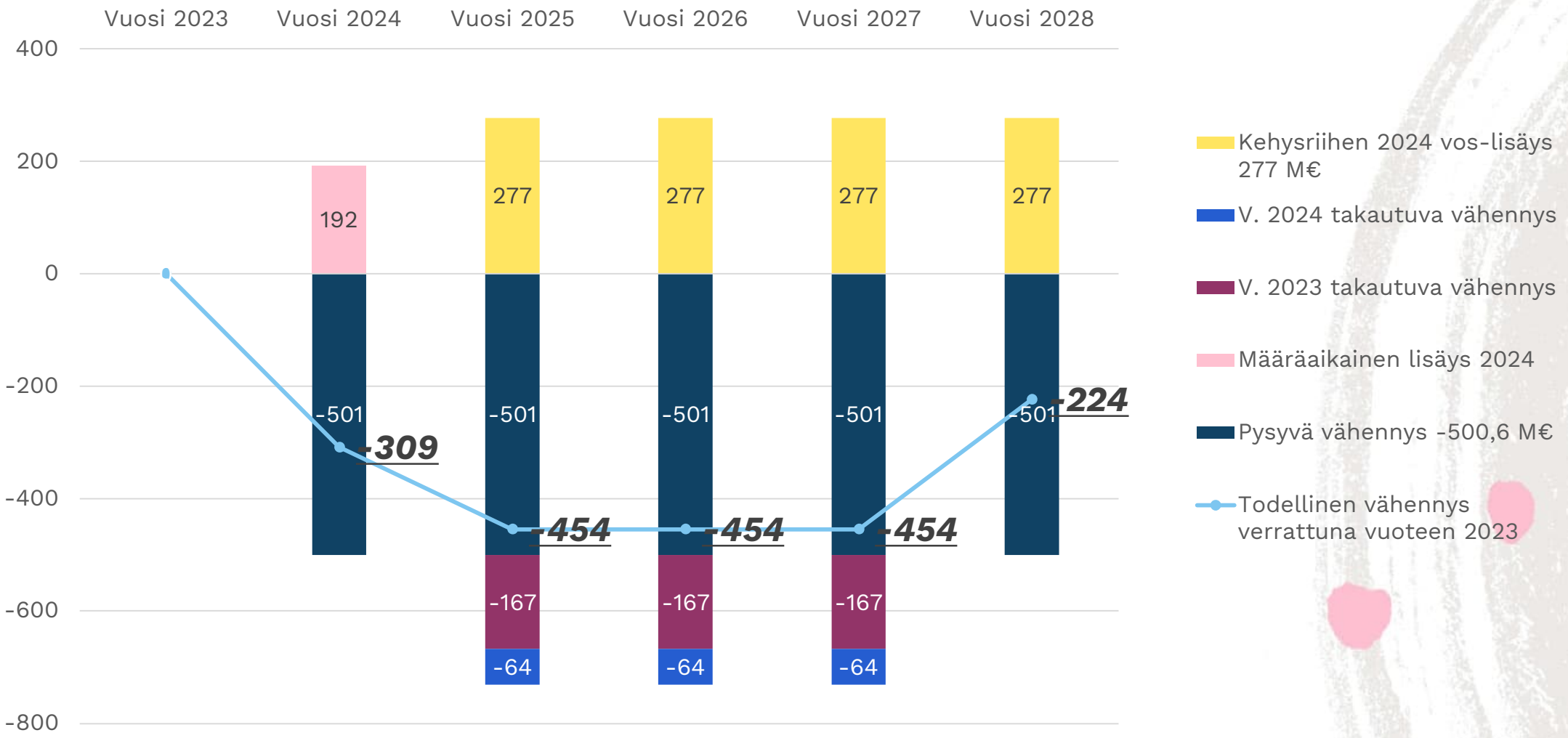

Sote-siirtolaskelman kunnille yhteiset vaikutukset

Luvut €/asukas

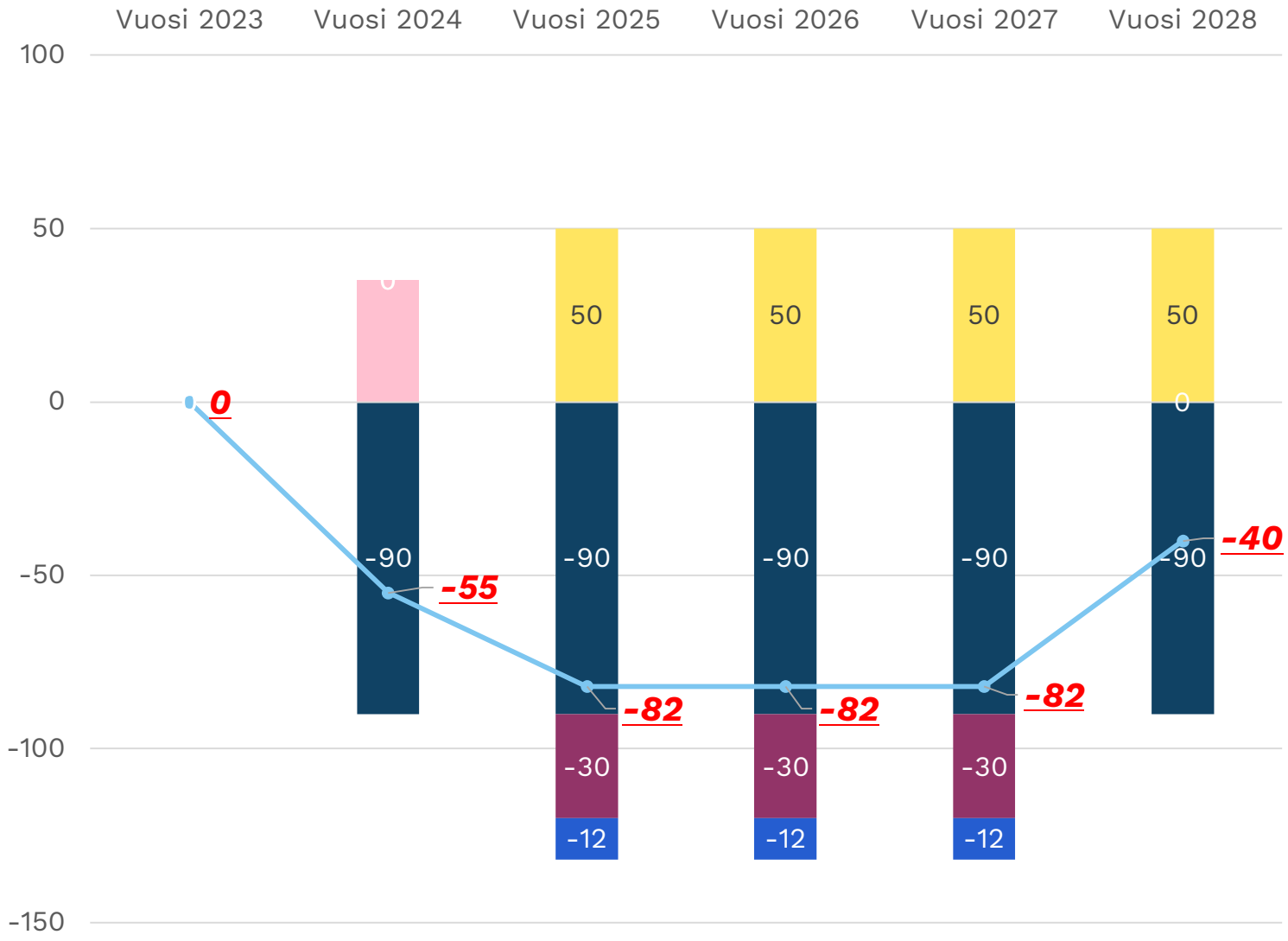

Kuntakohtaisten sote-erien muutos 2023-24 vaikutti monien kuntien valtionosuuksiin dramaattisesti

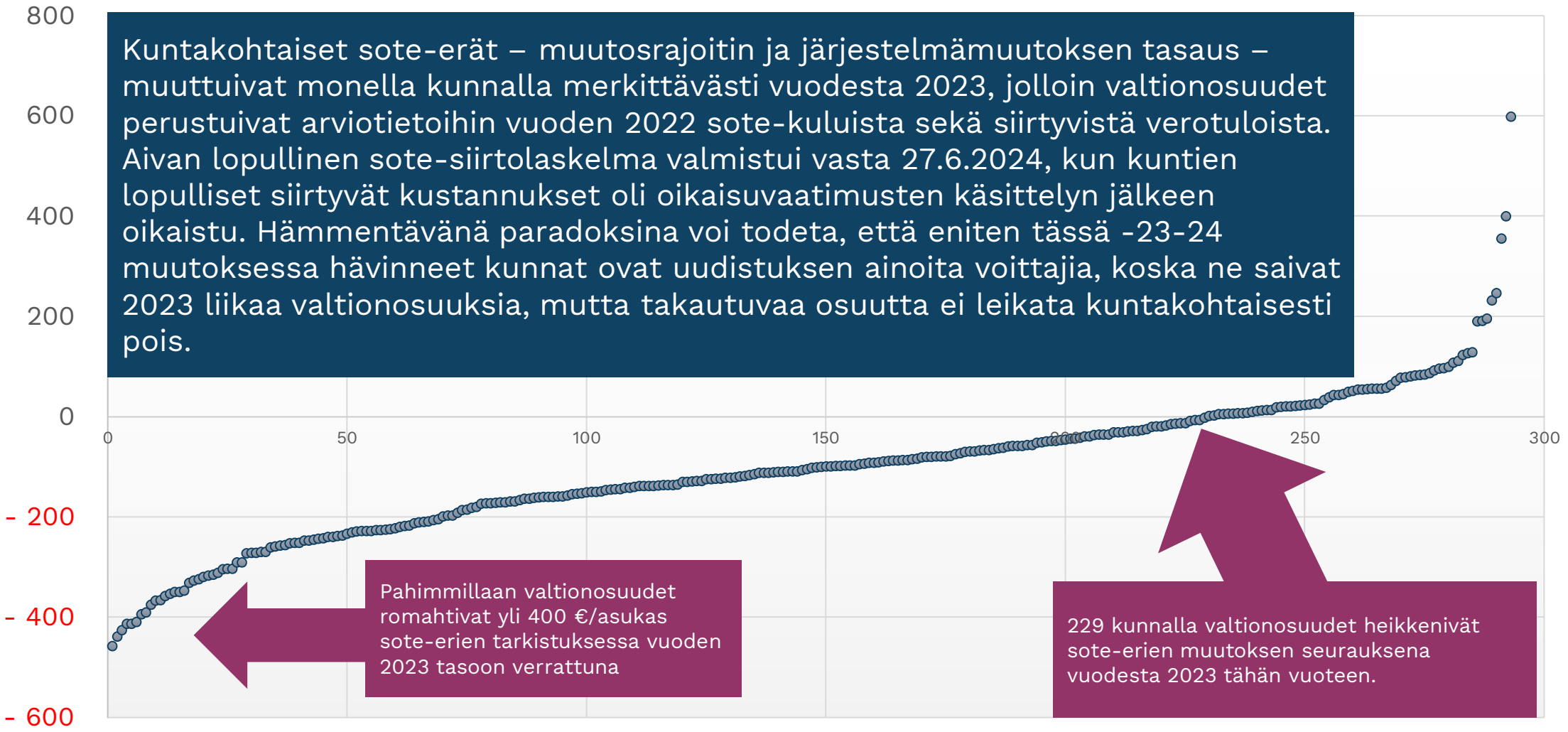

Yhteystiedot

Erityisasiantuntija Olli Riikonen (valtionosuusasiat)
olli.riikonen@kuntaliitto.fi
Puh. 050 477 5619

CC BY ND

www.kuntaliitto.fi